ORANJESTAD – Directie Posterijen herdenkt 10 jaar status aparte – op 1 januari 1996 – met een speciale uitgifte van vier 100 cent zegels ter ere van vier generaties van overleden politieke leiders. Op bijgaande foto (links boven) Juancho Irausquin; (rechts boven) Henny Eman; (links onder) Betico Croes en (rechts onder) Shon A. Eman.

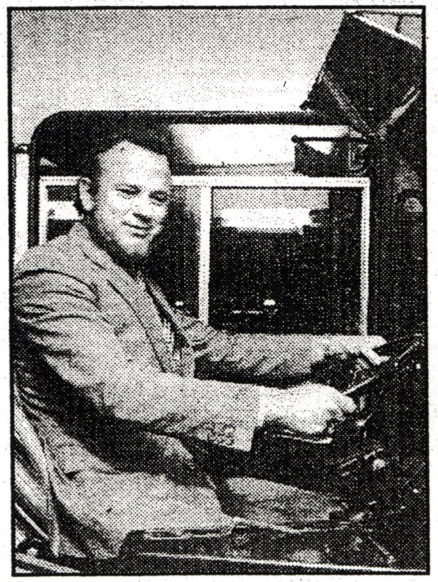

Uiterst links: BETICO CROES

Links: JUANCHO IRAUSQUIN

1996 staat in het teken van de status aparte

Het politiek leven van Juancho Irausquin en Betico Croes

ORANJESTAD — Het jaar 1996 zal in het teken staan van 10 jaar status aparte. In verband hiermee worden speciale - 100 cent - postzegels uitgebracht van de vier belangrijke voorvechters ervan, de overleden politieke leiders: Jan Hendrik (Henny) Eman, Juan Enrique (Juancho) Irausquin, Cornelis Albert (Shon A.) Eman en Gilberto (Betico) François Croes. *Amigoe* bracht afgelopen maandag een terugblik op het leven van Henny en Shon A. Eman. Vandaag staat deze krant stil bij Juancho Irausquin en Betico Croes.

Juan Enrique Irausquin
Oprichter PPA

Op 3 december 1904 werd Juan Enrique op Aruba geboren. Irausquin overleed op 20 juni 1962 toen hij minister van Financiën was voor de Partido Patriotico Arubano (PPA) in de regering van de Nederlandse Antillen, waarvan Aruba nog deel uitmaakte. Een hartaanval in het St. Elizabeth Hospitaal op Curaçao maakte een einde aan het leven van een man, die niet alleen op staatkundig gebied, maar ook op economisch gebied grote prestaties leverde.

Irausquin benadrukte steeds dat wanneer Aruba op eigen benen wilde staan de economie en daardoor de inkomsten vergroot en gegarandeerd dienden te worden. Hij richtte zijn vooruitziende blik op het toerisme en vergat daarbij niet de benodigde infrastructuur. Hij was het dan ook die het sein gaf voor de bouw van een nieuwe waterfabriek te Balashi. Onder zijn inspirerende leiding werd, nadat Charles Neme Basi Ruti als eerste een hotel aan Palmbeach bouwde, het eerste grote hotel, het Aruba Caribbean Hotel, gebouwd.

Juancho Irausquin werd in 1947 voor het eerst lid van de staten van de Nederlandse Antillen. In 1949 richtte hij, na de breuk met de Arubaanse Volkspartij (AVP), de Partido Patriotico Arubano (PPA) op. Onder leiding van Irausquin behaalde de PPA bij de eilandsraadverkiezing van 13 juni 1955 niet minder dan 15 van de 21 zetels, een voor Aruba ongekende absolute meerderheid. Hij maakte deel uit van de Antilliaanse delegatie naar de Ronde Tafel Conferenties van 1948, 1952 en 1954. Op 1 april 1956 werd hij benoemd tot minister. Irausquin beheerde tot aan zijn overlijden in 1962 de portefeuilles van Financiën en Welvaartszorg. In Oranjestad zijn een deel van de boulevard en een plein, waarop zijn standbeeld staat, naar hem genoemd. Op Saba draagt de luchthaven zijn naam.

Tijdens zijn leven kwam Irausquin ook voor de arbeidersklasse op. Door zijn inzet werd in 1950 in het Cinelandia Theater te San Nicolas de oprichtingsvergadering van de Petroleum Workers Federation of Aruba (PWFA) gehouden, welke enige jaren later de naam kreeg van Independent Oil Workers Union of Aruba (IOWUA). Onder zijn leiding werd het stakingsverbod uit het Wetboek van Strafrecht geschrapt, werd de wet geïntroduceerd ten aanzien van de collectieve arbeidsovereeenkomst (cao) en zorgde zijn partij voor de officiële erkenning van 1 mei als Arbeidsdag.

François Gilberto Croes
oprichter MEP

Betico Croes werd op 25 januari 1938 geboren op Aruba. Na de basisschool en de 3-jarige HBS op het St. Dominicuscollege, volgde Betico zijn studie aan de Pedagogische Academie in Nederland, zijn specalisaties waren boekhouden en Spaans. Terug op Aruba werkte hij als leraar aan de St. Jozefschool en het St. Antoniuscollege te Santa Cruz.

Zijn politieke loopbaan begon in 1967 als eilandsraadlid. Hij was van 1967 tot 1970 de jongste gedeputeerde voor de AVP. Na de breuk met zijn partij richtte Betico Croes de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) op, waarvan hij leider en voorzitter was. De MEP is onder leiding van Croes lid geworden van de Socialistische Internationale (SI) en heeft zich geassocieerd met de COPPAL, de permanente conferentie van politieke partijen van Latijns-Amerika. Sinds 1973 tot aan zijn overlijden, is Croes leider geweest van Aruba in het Antilliaanse parlement. Vanaf 1971 was hij fractieleider voor de MEP, welke van 1975 tot 1985 de absolute meerderheid in de eilandsraad van Aruba had.

Betico Croes maakte deel uit van de koninkrijkscommissies die het voorbereiden van de onafhankelijkheid van Suriname en de status aparte van Aruba tot doel hadden. Hij was voorzitter van de Raadscommissie Onafhankelijkheid van Aruba en was lid van het Latijns-Amerikaans parlement (Parlatino). Croes was leider van vele Arubaanse delegaties naar Nederland; was tijdens de koninkrijksconferentie in 1981 woordvoerder van het Arubaanse volk en leider van de Arubaanse delegatie gedurende de Ronde Tafel Conferentie van 1981 en 1983, waarbij Aruba de status aparte verkreeg per 1 januari 1986.

Gedurende de laatste acht gehouden verkiezingen was het Betico Croes die er in slaagde de meeste stemmen op zijn naam te behalen. Hij stierf op 26 november 1986 in Utrecht, Nederland, na op 31 december 1985, de dag voor het ingaan van de status aparte, een noodlottig auto-ongeluk te hebben gehad.